

Vi må stå sammen som ett folk

Taler

Harald 5

Dato

31 desember 1994

Sted

NRK

Omstendigheter

Nyttårstale

1 Kjære alle sammen,

Om noen få timer skriver vi januar 1995. Månedens har fått sitt navn fra den latinske guden Janus, - guden med de to ansikter, som både ser fremover og
5 tilbake.

Og det er nettopp det vi gjør ved overgangen fra ett år til et annet. Mer enn noen annen dag i året lar vi tankene passere revy. For noen ble det et godt år. For andre førte året tungt gods med seg.

10 Samtidig er det naturlig å se fremover. Et ukjent landskap ligger foran. Med forventning eller uro står vi på terskelen til det nye år, et nytt og ubeskrevet kapittel.

15 Det som kanskje mer enn noe annet har opptatt det norske folk det siste året, er spørsmålet om vårt forhold til EU. Nå har folket sagt sitt. Uansett oppfatning er det viktig at vi alle heretter står sammen som ett folk og prøver å unngå splittelse og videreføring av de motsetninger som preget debatten.

20 På begge sider har vi sett friske utspill med negative fortegn. Det blir derfor en viktig oppgave å bidra til forsoning og samling - og motvirke at slike trekk får vekstvilkår.

Selv om Norge nå står utenfor Den europeiske union, er vi avhengige av å
25 beholde og styrke det internasjonale samarbeid i årene som kommer. Samtidig må vi videreutvikle de solide tradisjoner og forpliktelser som alltid har preget vår politikk og vårt internasjonale samkvem.

30 Jeg er trygg på at våre politiske ledere tar det nødvendige ansvar, og at det
handles til beste for landet og for de kommende generasjoner.

Økonomisk står vi også overfor nye og krevende utfordringer. En
hovedoppgave vil være å sikre markeder for norske varer og stimulere til
35 investering og samarbeid.

Det er i den forbindelse godt å konstatere at det nå etableres nye arbeidsplasser
og at norsk økonomi ser ut til å være styrket. Ikke minst er det hyggelig å legge
merke til de mange småbedrifter som stadig ser dagens lys, og som skaper ny giv
40 og fornyet optimisme. r Jeg er glad for at de mange arbeidstiltak som er satt i
gang, synes å bære frukter. Det lover godt at dette også har ført til øket andel av
kvinner i arbeidslivet og en styrket bosetting i distriktene.

Mitt inntrykk er at det er stor kreativitet og oppfinnsomhet blant folk. Mange
45 suksesser har startet opp som en ide i hodet til en lokal «Petter Smart». Det er
viktig å ta vare på de gode initiativ og å gi idéer og talenter det nødvendige
livsrom.

I den senere tid er det blitt pekt på at Norge er et rikt land. Vi har i alle fall mye å
50 takke for når det gjelder naturressurser. Miljøet og naturen er imidlertid sårbare
og må forvaltes med forsiktighet og klokskap.

Dette er forhold som mange er opptatt av, - alt fra våre unge miljødetektiver og
naturvernorganisasjoner, til våre miljøvern myndigheter. De gjør alle en viktig
55 innsats ved å øke vår bevissthet og ta vare på de kilder og rikdommer naturen
representerer.

Det er imidlertid forhold i vår tid som gir grunn til bekymring og som hver
enkelt av oss kan gjøre noe med. Blant annet opplevde vi på 17. mai at flere av
60 våre byer ble så tilgriset med spraymaling og annet søl at feiringen av
nasjonaldagen for mange ikke ble den høytid vi gjerne ønsker den skal være.
Også langs veier og i skog og mark er en tiltagende forsøpling et stadig større
problem.

65 1995 er utpekt som det europeiske naturvernår. Målet er å øke folks bevissthet
og arbeide for at alle i større grad innarbeider naturvern hensyn i sin virksomhet.

70 Bevaring av biologisk mangfold og styrking av allemannsretten vil også komme til å stå i fokus. Vår oppgave må være å gi naturen videre i arv til kommende generasjoner i like god forfatning som vi selv har fått den.

75 Til våren markerer vi 50 år for et fritt Norge. Rundt omkring i landet forberedes en rekke arrangementer som vil komme til å understreke gleden over å få leve i et fritt land. Samtidig uttrykker vi en varm takk til dem som gjorde sin innsats i kampen for freden.

80 Det står stor respekt av den norske innsatsen under krigen. Men det kostet, - og mange fikk aldri oppleve den dyrekjøpte friheten. For den eldre del av befolkningen, og ikke minst krigsinvalidene, vil Frigjøringsjubileet vekke til minne mørke sider av historien. Jeg håper imidlertid at minnet om de tunge årene ikke bare må være knyttet til krigens drama, men at det også må gi oss fornyet styrke og inspirasjon til å møte dagens og fremtidens utfordringer.

85 Skal minnene og markeringene i forbindelse med neste års Frigjøringsjubileum få en fremtidsrettet mening, må vi søke å lege gamle sår. Derved kan vi sammen med viktige allierte og samarbeidspartnere bidra til et tryggere Europa.

90 Samtidig blir vi minnet om at fred ikke er en selvfølge, ikke engang i Europa. Det er derfor viktig å mane til solidaritet og innsats for dem som ikke har del i vår velstand og frihet. La den norske raushet få fri flyt, slik det så ofte har kommet til uttrykk gjennom lokale initiativ, innsamlingsaksjoner og annet viktig hjelpearbeid.

95 I dette arbeidet har også mange misjonsorganisasjoner, kirker og menigheter gått foran med et godt eksempel i omsorgen for våre medmennesker. Det er således gledelig å registrere at kirken også i vår tid er en levende kraft i samfunnet, slik den har vært det siden kristentroen kom til landet.

100 Neste år vil det bli en betydelig feiring av Kirkens 1000-årige virke i vårt folk. De ulike markeringene som skal finne sted, viser hva kirken har vært for oss gjennom historien - men også hva den er idag. Dermed blir bevisstgjøringen av det kristne verdigrunnlaget i vår tid en viktig del av feiringen. Dronningen og jeg er glade for å få være tilstede under feiringen på Moster i pinsehelgen.

105 Jeg vil også benytte anledningen til å nevne at vi neste år blant annet planlegger å

besøke utpostene på Svalbard og det norske Amerika. Å få komme rundt i landet og møte mennesker i alle lag av folket er alltid oppmuntrende og givende. Også i år har vi fått oppleve rike møter, noe jeg vil takke for. Dessverre kan vi
110 ikke imøtekomme alle de invitasjoner vi mottar. Spesielt leit er det for Kronprinsen og Prinsessen, som på grunn av sin skolegang har måttet si nei til mange hyggelige forespørsler.

Nyttårsaften er tid for ettertanke. På en slik kveld er det mange som kjenner
115 savnet etter noen som har gått bort. Estonia-ulykken i Østersjøen var et nytt eksempel på at ulykker kan komme brått. I den enkelte familie er imidlertid tapet av én av våre kjære alltid en stor sorg.

Mine tanker går i kveld spesielt til foreldre som har mistet et barn. Døden
120 rammer alltid hardt. Men å miste et barn, som skulle ha livet og mulighetene foran seg, må føles ekstra uoverkommelig.

En yrkesgruppe som gjør en stor innsats til beste for oss alle, er de ansatte i
125 helsesektoren. Det arbeid som der utføres, kan stå som forbilde for mange. For egen del vil jeg også gjerne få takke for all den hjelp min svigermor fikk gjennom år med sykdom.

Men det er mange som ikke får den hjelp de fortjener. Det er derfor viktig at alle
130 gode krefter forenes i en felles innsats for dem som trenger det mest.

Vi kan imidlertid ikke overlate alt til profesjonelle medhjelpere i helse- og sosialsektoren. Vi ville være et fattig folk om det ikke var plass for den frivillige innsatsen i daglig omtanke for våre medmennesker. Hvis vi alle kunne gjøre
135 hverdagen litt lysere for ett menneske i det nye år, ville mye være vunnet.

I våre gamle sagaer fortelles det ofte om kamp og strid. Men når våre forfedre skulle tenke seg noe riktig godt for seg selv og sitt land, samlet deres ønsker og
140 håp seg i ordene: «Godt år og Fred». Jeg tar deres ord opp igjen i dag. Kortere og bedre kan ikke våre tanker ved nyttårsskiftet finne uttrykk enn i dette at vi ønsker hverandre og vårt land:

Godt År og Fred!

Godt Nytt År!

Kilde

Lars Roar Langslet (red.): Kongen taler. Oslo 1996, s. 148-152.

150

Emner

Innenriks, Kristendom, Norsk historie, Nyttårstale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/vi-ma-sta-sammen-som-ett-folk>

155

160

165

170

175

180